

דעות אחרונות

18.7.2011

דניאל פרידמן • חוק החרם

נכה בונים מדינה (דו־לאומית)

בתחום המדיני שורר קיפאון, אולם הזמן אינו עומד מל-כת. בינתיים מתנהלים שני תהליכים, הנעים אמנם באיטיות אך ללא מעצור: האחד, דה־לגיטימציה של ישראל, והשני, גלישה למדינה דו־לאומית. שני התהליכים הללו הינם תור לדה ישירה מהמצב ביהודה ושומרון, בו חיים מאות אלפי פלסטינים ללא זכויות אזרח.

גם חוק החרם הוא תולדה של זה. המצב בשטחים פתח את השער לטענה המופרכת, שלפיה ההתנחלויות בשטחים בלתי לגיטימיות ולפיכך ישראל כולה בלתי לגיטימית, ויש להחרמה. למרבה התדהמה, שמענו קריאה כזו להחרמת האקדמיה בישראל כשהיא באה מתוככי האקדמיה עצמה. במקביל אנו עדים לתהליכים פנימיים המקנים לגיטימיות ציה לחברה דו־לאומית, אשר מטבע הדברים תוביל למדינה דו־לאומית. כך שומעים אנו שבפקולטה למשפטים בחיפה חדלו לנגן את "התקווה", כיוון שהשמעתו אינה לרוחם של הסטודנטים הערבים. כעת מרחף מעל ראשנו פסק דין של בית המשפט העליון, ובמרכזו שאלת ההכרה בזכות השיבה הפלסטינית באמצעות נישואין. מובן שאם תוכר זכות כזו יהיה בה משום קפיצת דרך למדינה הדו־לאומית.

חוק החרם הוא תמונת ראי הפוכה של הטענה האנטי־ישראלית בנושא הלגיטימיות, כאשר הוא בא וזועק: "יש ראל לגיטימית ולכן גם ההתנחלויות לגיטימיות". לכן, מי שמחרים את ההתנחלויות כמוהו כמי שמחרים את ישראל.

הטענה כי מי שמחרים את ההתנחלויות מחרים את מדינת ישראל היא טענה פגומה. לא כל מי שמכיר בלגיטימיות של ישראל חייב להכיר בלגיטימיות של ההתנחלויות

אבל שתי הטענות פגומות באותה מידה, והדעה שלפיה מי שמכיר בלגיטימיות של ישראל חייב בהכרח להכיר בלגיטימיות של ההתנחלויות רחוקה מלשכנע.

התנגדתי להקמת ההתנחלויות בלב האוכלוסייה הפלסטינית הצפופה, אך אני מתנגד להחרמתן. חרם כזה רק מחריף את הקיטוב, ולא יקדם פתרון. באותה מידה אני מתנגד גם לחוק נגד החרם: מאבק נגד החרמתה של ישראל הוא עניין אחר, ואני מניח שרוב הציבור יתמוך בו, אך עירוב ההתנחלויות בפרשה הוא עניין אחר. כאן מדובר בוויכוח פנימי, ובמסגרת ויכוחים מעין אלה – בין אם כלכליים ובין אם פוליטיים – הוטל לא פעם חרם. אף אם הוא אינו רצוי, אין מקום להיאבק בו באמצעות חוק (למעט במקרה שהחרם מושתת על נימוקים גזעניים וכדומה).

חוק החרם לא יעניק לגיטימציה להתנחלויות ולא יקל על הממשלה במישור הבינלאומי. הוא יסייע דווקא לאלה הקוראים לדה־לגיטימציה של ישראל כולה. החוק הזה לא יעצור את התהליך המסוכן של גלישה למדינה דו־לאומית, ואולי אף יחזק דווקא את הגורמים החותרים לכך.

עלינו להתרכז בעיקר: להשיג פתרון ראוי בגדה ולא להשחית אנרגיות על מאבקי סרק בנושאים משניים, שלא יסייעו ואולי אף יכבידו על המאבק בסכנות האמיתיות שישראל ניצבת בפניהן. ■